

Vargha Balázs:

A Hare-Krisna mozgalom

Előszó

A 20. század végére a Közép-Európában kialakult politikai helyzet lehetőséget teremtett különböző szervezeteknek, hogy nálunk is megjelenjenek, és terjesszék nézeteiket. A világtól való elzártságból frissen felszabadult ember pedig (tisztelet a kivételnek, akik hála Istennek sokan vannak) kapva kapott az addig tiltott gyümölcsnek számító, és csak a Csillagok háborújából ismert amerikanizált hindu kultúrán, ami egy titkos tudás lehetőségét kínálja. Nem lett mindenki Krisna-hívő, sőt Szlovákiában még nem is találkoztam a mozgalom tagjaival (kivéve, akik Magyarországról jönnek át időnként), de mindenképpen nagy hatással vannak tanaik még a mi egyházunk tagjaira is, mivel a református keresztyének egy része szilárdan hisz a lélekvándorlásban, jógázik, vagy csak szimpatizál a Krisna-tudat tanaival, mivel azok békét és szeretetet hirdetnek. Legalább is ezt mutatják magukról, és így vonzóak az ezek iránt vágyódó ember számára.

Dolgozatom kísérlet arra, hogy bemutassam tanításukat, nézeteiket, életstílusukat, valamint belső ellentmondásaikat.

Mitológiai háttér

A Krisna-tudat mitológiai hátterét az ősi hindu hiedelemvilág adja. A hindu szót eredetileg az indiai szubkontinens lakóira használták, de valójában egy lelki hagyományt határoz meg, amelynek alapja a négy Veda (Rig-veda, Szám-veda, Jadzsúr-veda, Atharva-veda). Hindunak számítanak nemzetiségtől függetlenül azok, akik hűségesek a Védákhoz.

Az indiai hiedelemvilág egyesek szerint 330 millió istenséget különböztet meg. Ezek közül kiemelkedik három: Brahma, a világmindenség megtestesült teremtője; Visnu, a megtartás és Siva a jóságos, aki egy személyben teremtő és pusztító isten. Közülük Visnu a legnépszerűbb. Ő a teremtés elsőszülöttje, akinek nincs kezdete és vége. Követői az univerzum egyedüli forrásának tekintik. Időről időre különböző formákat (avatarokat) vesz fel. A hetedik volt Ráma, aki hősiességével nagy tiszteletet szerzett magának. A nyolcadik volt Krisna. Kettőjük életéről, cselekedeteiről szól India két nagy nemzeti eposza, a Rámajana és a Mahabharata. Az utóbbi a világtörténet leghosszabb költeménye, amit a Kr.e. 4-3. században kezdtek lejegyezni.

Krisna – nevének jelentése „fekete”, de a hívei „mindenkit vonzó” jelentéssel értelmezik. Ő az indiai istenek sorában az egyik leginkább tisztelt istenség. Indiában kb. 10 millió Krisna-hívő él. A kultusz kialakulása valószínűleg egy létező személy, Krisna Vaszuvéda alakjához kötődik. Személye köré a hagyomány színes élettörténetet alkotott.

Családja a ksatrija (uralkodó, tisztviselő, katona) kasztba tartozott, és a Jadu-dinasztiának volt a tagja, amely Somától, a Hold istenétől ered. Apját Vaszudévának, anyját Dévakinak hívták. Ekkor Kansza lett az uralkodó, akiben egy gonosz szellem született újjá. Trónra lépése után tudatta vele egy különös madár, hogy Dévaki nyolcadik gyermeke megöli őt. Erre az uralkodó börtönbe záratta a szülőket, és megölette a már megszületett hat gyermeket. Ezután a hetedik gyermekben testet öltött Ananata, a Végtelenség Kígyója, hogy örökjön a nyolcadik felett, akiben Visnu jött el a földre Krisna néven. További gyermekkori történetei a hatalmas erejét leszámítva nagyon emberközeliek. Fiatal férfiként szépsége mindenkit magával ragadott. Egyszer 900.000 gopit (pásztorlány) csábított el, és egy 33 napig tartó multság során mindet magáévá tette. Ezután megölte Kanszát, majd elszánt államférfi és harcos lett, és ahol tudott, segített az embereknek. 16.108 nőt vett feleségül és 180.000 fiút nemzett. A Bhagavad-gitában mint a legyőzhetetlen harcos, Ardzsuna kocsihajtója szerepel. Öreg korában visszavonultan élt, de még részt vett egy csatában, ahol a sarkán megsebesítették, és ebbe belehalt.

A Krisna-tisztelet kialakulása

A Hare Krisna mozgalom a hinduizmus visnuita irányából fejlődött ki. Lényege Visnunak és különböző avatarjainak, pl. Krisnának a tisztelete. Tanításuk szerint uruk nevének éneklésével és a nyolcfokozatú bhakti gyakorlásával elérhető a teljes megtisztulás, és így lelkük visszatérhet a lelki világba. A bhakti mozgalom fénykorát az 5. és a 15. század között élte. A 15. században megjelent egy jógi, Csaitanja, aki az eksztatikus visnuizmust hirdette. A mahatmantrát (nagy mantra) énekelve vonult végig Indián. Az emberi szerelmet azonosnak tartotta az istenivel (visnuita tantra = az istenséggel való egységet szexuális aktussal lehet helyreállítani). Krisnát eksztatikus transzban imádták, szent énekeket és mantrákat kántálva. A hinduizmusban fontos a hiteles mester, aki a tanítványi láncon keresztül vissza tudja vezetni tudását Krisnára. Ez a lánc a Hare Krisna mozgalomban a következő: 1. Krisna - 2. Brahmá - 3. Nárada - 4. Vjásza - 5. Madhva - 6. Padmanábha - 7. Nrihari - 8. Madhava - 9. Askobjha - 10. Dzsajadirtha - 11. Dzsanaszindhu - 12. Dajánindhi - 13. Vidjánindhi - 14. Radzsendra -

15. Dzsajadharma – 16. Purusottama – 17. Brahmanjatirtha – 18. Vjaszatirtha – 19. Lakshmiapati – 20. Máthavendra Purí – 21. Ísvara Purí – 22. Srí Csaitanja Maháprabhu – 23. Rúpa – 24. Raghunátha (Dzsiva) – 25. Krisnadásza – 26. Narottama – 27. Visvanátha – 28. Dzsagannátha – 29. Bhaktivinoda – 30. Gaurakisora – 31. Bhaktisziddhánta Szaraszvati – 32. Bhaktivédanta Swámi Prabhupáda.

Az alapító

Abhaj Csaran Dé, a későbbi A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada, a Hare Krisna mozgalom megalapítója, 1896-ban született Kalkuttában, egy buzgó Visnu-hívő családban. Fiatal korában rengeteg vallásos irodalmat olvasott, és már akkor vegetáriánus volt. Tanulmányait a kalkuttai egyetemen folytatta, ahol főleg angolt, filozófiát és gazdaságtant tanult. Az egyetemi évei alatt rövid ideig Ghandi követője volt. 1922-ben ismerte meg lelki tanítómesterét, Srí Símad Bhaktisziddhánta Szaraszvati Goszrát, a Védák híres tudósát, aki felkérte missziójának angol nyelvterületen való terjesztésére. A következő években írt egy magyarázatot a Bhagavad-gitához, és segítette mestere munkáját. 1933-ban hivatalos felavatásban részesült. 1944-ben mindenféle anyagi támogatás nélkül megkezdte az angol nyelvű, hetente megjelenő Back to Godhead (Vissza Istenhez) című folyóiratának szerkesztését. A gépeléstől a szerkesztésig mindent ő végzett. A Gaudiya Vaisnava Társaság a „Bhaktivedanta” – „aki megvalósította, hogy minden tudás végső célja a Legfelsőbb Úr szolgálata”¹ nevet adományozta neki. 1950-ben elhagyta feleségét és öt gyermekét, és belépett a rendbe Krisna hagyomány szerinti megjelenési helyén, Vrndávanában. Itt lefordított több védikus iratot, amelyekhez magyarázatokat is fűzött. 1959-ben elfogadta a szvámi rendet, amely csak az anyagiakról teljesen lemondott jógikát illeti meg, és felvette az A. Cs. Bhaktivédanta Szvámi Prabhupáda nevet, amelynek jelentése „a Mester, kinek orcája előtt minden élők meghajolnak”².

A mozgalom megalapítása után

1965-ben elindult Amerikába, hogy eleget tegyen lelki tanítómesterre akaratának, és hirdesse a Krisna-tudatot. Megérkezése után egy üzlethe-

¹ Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 164. p.

² Napkelettől napnyugatig: Vallástörténeti tanulmányok I. 266. p.

lyiségből átalakított teremben tanított, és különböző helyeken előadásokat tartott. 1966-ban még mindig egyedül dolgozott, amikor megalapította az ISCKON-t (International Society for Krishna Conciousness), azaz a Krisna Tudatú Hívők Nemzetközi Közösségét. A sajátos észak-amerikai kultúrában könnyen követőkre talált. Többek között hírességek is csatlakoztak a mozgalomhoz, mint pl. George Harrison, volt Beatles-tag is. Tevékenységének egy érdekes lecsapódása az ekkor megindult hippy-mozgalom volt, akik hirdették a békét és a szeretetet, de Prabhupádával ellentétben a szabad szerelmet gyakorolták.

1968-ban létrehozott egy kísérleti földművelő közösséget Nyugat-Virginiában. Azóta több hasonló farm létesült az Amerikai Egyesült Államokon kívül is. Magyarországon is működik egy Somogyvámoson.

1970-ben Prabhupáda létrehozott egy kormányzással megbízott közösséget 24 idősebb követőjéből. Személyesen választotta ki őket, hogy a szervezet missziói aktivitását figyeljék a világ különböző részein. Létszámuk azóta 40-re emelkedett. 1972-ben, Dallasban megalapította a védikus rendszerű általános- és középiskolát, az ún. Grakulát, aminek ma már számos tanulója van. 1977-ben meghalt a Hare Krisna mozgalom alapítója, A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. Halála előtt a hindu szokásokkal ellentétben nem választotta ki egyetlen tanítványát sem a vezetői tisztre. A mozgalmat 11 szenior, mint vezető guru irányítja.

Irodalmi munkássága

Legismertebb és a Krisna-tudat számára legfontosabb műve a Bhagavag-gíta fordítása, amelyet „A Bhagavat-gíta úgy, ahogy van” címmel adott ki. A másik, a Krisna hívők által szentírásként tisztelt mű, a 12 kötetes Srímad Bhagavatam, amely tartalmazza Prabhupada magyarázatait is. A Krisna-tudat négy szent irata¹ magába foglalja még a Csaitanya-csaritamrtát és Az odaadás nektárját, amelyeket szintén Prabhupada fordított. Ezen felül még kb. 60²-80³ kötetnyi fordítása van a saját magyarázataival és összefoglaló tanulmányokkal ellátva. 1999-ig közel 30 nyelvre fordították le műveit. Az általa 1944-ben alapított folyóirat, a Vissza Istenhez a mai napig rendszeresen megjelenik.

¹ Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 21. p.

² Napkelettől napnyugatig 267. p.

³ Fukk Lóránt: A Hare Krisna mozgalom 350. p.

A Bhagavat-gíta és a Srímad Bhagavatam

A cím jelentése: A Magasztos Szózat. Ez az egyik legnépszerűbb és legjelentősebb vallási szöveg Indiában, minden vallási irányzat a magáénak érzi. A Mahabharatának, az ősi védikus eposznak a hatodik éneke. Kb. 5.000 évesnek tartják. Egy 18 napig tartó csatát ír le, ahol a legkiválóbb harcos, a legyőzhetetlennek tartott Ardzsuna kocsiját maga Krisna hajtja. Mikor a harcos elgyengül és félni kezd, Krisna elmondja neki a tulajdonképpeni Bhagavat-gitát, amiben kifejti gondolatait a lélek halhatatlanságáról és arról, hogy az atman mindenkiben jelen van. Új utat mutat az örökös újjászületés körforgásából való kikerülésre, ez pedig nem az aszketizmus és a világtól való elfordulás, hanem a pozitív cselekvés. Krisna szerint nem a cselekvés, hanem a cselekvés mögött lévő vágy az, ami az örökös körforgáshoz köti az ember lelkét, tehát a megoldás nem a cselekvés hiánya, hanem a tökéletesen önzetlen jótett, mert a teljes inaktivitás lehetetlen.

A Srímad Bhagavatam a Bhagavat-gíta mellett a másik legfontosabb szent irat. Mindkettőt kb. 5.000 éve írta le Sríla Vjásadeva. A Srímad Bhagavatam a védikus tudás összefoglalása. Mai kiadása tartalmazza A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada magyarázatait is.

A Hare Krisna mozgalom tanai

Mivel a Krisna-tudat az indiai kultúrán és a hindu vallási hagyományokon alapszik, tanainak nagy része megegyezik velük vagy teljesen, vagy motívumaiban. Ilyenek a következők:

- lélek-vándorlás – az ember két dologból tevődik össze: az egyik a romlandó test, a másik az örök lélek, ami az ember életében kiérdemelt formában és a halála pillanatában meglévő tudatállapotának megfelelően reinkarnálódik, újra testet ölt ember-, állat- vagy növény formában. Ha a lélek egy alacsonyabb szintre zuhan vissza, az emberré váláshoz végig kell járnia a megfelelő lépcsőfokokat¹ (egysejtű - vízi élőlény - növény - rovar és puhatestű - madár - négylábú - ember). Ha a lélek emberi formájában teljesen el tud szakadni az érzéki világtól, akkor a halála után egybeolvad a lelki világgal, azaz kilép a reinkarnáció örökös körforgásából. Ez a karma-jóga².

- a Karma törvénye – jelentése: cselekedet. Minden dolog, amit az élőlény élete során tesz, ugyanakkora, de ellentétes hatást von maga után.

¹ Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 2002. 44. p.

² Napkelettől napnyugatig: Vallástörténeti tanulmányok I. 252 p.

Ez lehet pozitív és negatív is. Előző életünk határozza meg a mostanit. Ez mindenre kiterjed, a létformán kívül hatással van az anyagi helyzetre, a fizikai testre, és mindenre, ami éri az élőlényt. A Krisna-tudat célja, hogy megszabaduljon az ember a karmájától akár pozitív, akár negatív az, hogy ne kelljen újra megszületnie.

- az istenségről – Isten egy, a többi, mint pl. Brahma, félisten. A legfelsőbb istenség Visnu helyett Krisna¹, akit felruháznak azokkal a tulajdonságokkal és jellemzőkkel, amik a hindu vallásosságban Visnut illetik meg. Pl.: mindennek kezdete, a legfelsőbb. Visnu, mint Krisna kiterjedése szerepel, szemben a hindu hagyománnyal, ahol Krisna, Visnu 8. avatarja. (A Krisna-tudatú írók, hittudósok vagy csak egyszer hívők magyarázatai annak ellenére, hogy úgy tűnik, mindenre tudják a megfelelő választ, néha, mint pl. ebben az esetben is, zavarba ejtően ellentmondásosak. Mivel a hindu hagyományokat az alapító gondolataival összemossa egy nagyon kusza rendszert kaptak, ami ezért szinte átláthatatlan, így az az érzésem, hogy tanrendszerük védelmének alapja a rejtőzködés, azaz, hogy a sok tan között nehéz megtalálni, vagy egyáltalán nincs is egy egységes hitvallás, amelynek alapján teológiai vitát lehetne folytatni velük. Így folyamatosan ki tudnak térni a kérdések elől, és ha valaki nem ismeri, vagy nem látja meg belső ellentmondásaikat, azt könnyen félrevezethetik ilyen és hasonló szépen hangzó mondatokkal, mint pl. Minden igaz, amit a Biblia ír, csak kevés.)

- a társadalomról – ahogy a hindu gondolkodás, úgy a Krisna-hívő is felosztja az embereket négy csoportra (kaszt, varna). Brahmanák a társadalom szellemi vezetői, a papok; ksatriák az uralkodók, tisztviselők és a katonák; vaisiák a kereskedők, téhénpásztorok, és az állam pénzügyeivel foglalkozók; sudrák az egyszerű munkások. Az indiai kasztrendszert elferdültnek tartják, mert az a beleszületés alapján határozza meg az egyes emberek besorolását, szemben a Krisna-tudatúval, ami azt tanítja, hogy az embereket rátermettségük és tudásuk szerint kell besorolni a társadalmi csoportokba. (Szerintük a mi országunkban mindenki sudra). Megkülönböztetnek még négy lelki rendet (asrama) is, melyek a következők: brahmácárik, az 5-25 éves nőtlen tanulók; grhasták, akik 25-50 évesek és valamilyen kereső foglalkozással rendelkező házas emberek; vanaprasthák az 50-75 közötti családi életéről lemondott emberek, akik a Krisna-tudat szentírásait tanulmányozzák, és így készülnek az életük végére; sannjásik a 75 év felettiek, akik teljes lemondásban élnek, és Krisna szolgálatára ajánlják az életüket.

¹ Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 55. p.

- más vallásokról – úgy tartják, hogy istenük különböző földrajzi helyeken és időben kinyilatkoztatja tudásának kisebb vagy nagyobb részét (Jézus Krisztust, mint gurut fogadják el). Így minden általuk hitelesnek tartott vallást elfogadnak, de az övékét tartják tökéletesnek. (Amikor egy beszélgetés során elmondtam, hogy református teológus vagyok, azt a választ kaptam, hogy nagyon jó úton járok, de azért olvassam el a Bhagavat gitát). Úgy tartják, ha mindenki betartaná vallásuk alapelveit, minden rendben lenne a világban.

- a lelki birodalom és az anyagi világ – a Krisna-tudat erre a két részre osztja a világot. A lelki birodalom önálló, lelki bolygókból áll. Jellemzői: sat = örökkévaló, cit = tudatos és tudással teli, ananda = boldog. Az anyagi világot megszámlálhatatlanul sok gömb alakú, vastag burokkal körülvett univerzum alkotja. Mindegyik lakott¹. A miénk csak egy ezek közül. Az anyagi világ jellemzői: asat = átmenetiség, acit = tudatlanság, niránanda = boldogtalanság. Itt az istentől elfordult lelkek laknak. Torz tükörképe a lelki világnak.

- a vegetarianizmus – a húsevést teljes mértékben elítélik, mert a hús megszerzéséhez erőszakot kell alkalmazni. A hal és a tojás fogyasztását is elutasítják az előbbi okból. Kizárólag növényi eredetű ételekkel táplálkoznak, de a növények elpusztítását is bűnnek tartják². Ezért minden ételt fel kell először egy mantra kíséretében ajánlaniuk Krisnának, ami így prasádává („Isten kegye”) válik. Prabupada így ír erről³: „A prasada nem különbözik Krisnától. Ezért az embernek nem megennie, hanem megtisztelnie kell azt”. Az ilyen ételnek bűneltörő hatást is tulajdonítanak. A prasada fogyasztásával a múltban elkövetett bűnök visszahatásai megsemmisülnek, és az ember fokozatosan immunissá válik az anyagi világgal szemben.

- képek és szobrok – Krisnát és avatarjait előszeretettel ábrázolják képeken vagy szobor (murti) formájában. Ezek az ábrázolási formák a védikus írásokon alapulnak és csakis ebben a formában fogadják el őket. Gyakran ábrázolják Srí Csaitanját, akit lényegében vallásuk egyik alapítójának tekinthetünk. De a legtöbb ábrázolás az alapítóról, Prabupádáról található a legkülönbözőbb helyeken. Pl. a Vissza Istenhez magazin egyik számában 26 kép található róla (Krisnáról 11).

¹ Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 32. p.

² Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról 84. p.

³ Vissza Istenhez 34. p.

Krisna-tudat a gyakorlatban

Aki Krisna követőjévé válik, kétféle életút között választhat. Az egyik szerint a családjában marad, és folytatja addigi életét, betartva a Krisna-tudat szabályait, vagy – a másik szerint – szerzetes (bhakti) lesz, és életét egy központban – templomban – éli le, ahol minden tevékenységét egy szigorú napirendben szabályozzák. Ez a következő¹:

- 3.30 felkelés, zuhanyzás, a Krisna jel felrajzolása a test 12 pontjára;
- 4.00 a maha mantra közös vibrálása – kirtana;
- 4.30 a maha mantra egyéni vibrálása – jappázás;
- 6.00 a Bhagavad-gíta tanulmányozása;
- 7.30 reggeli;
- 8.00 takarítás és más munkák elvégzése a templomban;
- 10-18 utcai missziós tevékenység;
- 12.00 ebéd a templomban, utána az utcai misszió folytatása;
- 18.00 vacsora;
- 18.30 tanulás;
- 19.00 közös szertartás és kirtana;
- 20.15 a forró tej elfogyasztása;
- 20.30 templomi munka és tanulás;
- 22.30-3.30 alvás.

A követőknek tartózkodniuk kell a négy fő bűntől:

- húsevés;
- kábító hatású anyagok (kávé, tea, cigaretta is) fogyasztása;
- szexuális együttlét házasságon kívül, vagy nem gyermeknemzés céljából;
- szerencsejátékok és pénzügyi spekulációk, valamint a teljesítménysportok.

A Krisna-tudatú hívők életében a legfontosabb kötelesség a mahat mantra folyamatos vibrálása. A mantrának ez a fajtája, amit ma tökéletesnek és minden mantra felettinek tartanak, a 15. századból való Srí Csajtanja Maharabhutól (Krisna avatarjának tartják). Krisna neveit tartalmazza. Valójában nem is a jelentés, hanem inkább a hangzás a fontos. A sokszor több órán át történő vibrálás (egy nap 16.108 mantra) beszűkíti a tudatot, sőt ki is tudja kapcsolni azt, és egy transz-szerű állapotot okozhat².

¹ Napkelettől napnyugatig 272. p.

² Napkelettől napnyugatig 263. p.

Prabhupada szerint a mahat mantra vibrálásával az ember minden bűntől megszabadul, és elszakadhat az anyagi világtól.

További elengedhetetlen kötelesség a Bhagavad-gíta és a Srímad Bhagavatam tanulmányozása, amelyeknek helyes értelmezését a gurutól kapják, tanulják, akinek a tanítását feltétel nélkül el kell fogadniuk.

A szülők feladata, hogy istentudatban neveljék gyermekeiket, mert felelősek azok karmájáért.

A Krisna-tudatú hívőknek egymás társaságát kell keresniük, és kerülni azokat, akik nem az ő tanításuk szerint gondolkodnak.

A jóga lényege az önmegváltás. A hindu kultúra a testet és a lelket két különálló egységként kezeli. A lélek a test fogságában van, és a jógával szakadhat el tőle. Nyolc fokozata van¹ :

1. erkölcsi fegyelem az önmegtartóztatás útján;
2. szellemi fegyelem a gondolatok megtisztításával;
3. testi fegyelem bizonyos gyakorlatok és mértékletes táplálkozás útján;
4. a légzés fegyelmezése légzési gyakorlatokkal;
5. a szellem fegyelmezése teljes befelé fordulással;
6. megszabadulás az emberektől, bizonyos tárgyra való koncentráció útján;
7. ezáltal a meditáció állapotába való eljutás;
8. a szellem elragadtatott szemlélése az én-tudat kioltása útján. Az érzéki világtól megüresített énbe betör az isteni világ, ezzel el lehet jutni a legmagasabb állapotba, az istenivel való egyesülés állapotába.

Külső megjelenés

A férfiak dhótit (vászonadrág) és kurtát (egyszerű ing) viselnek. A nők tarka szarít hordanak. A férfiak ruházatának a színe is szimbolikus, a házasoké és házasulandóké fehér, a cölibátusban élőké sáfrányszínű. Mindkét nem hordhatja a csadart, ami egy négyzet alakú vászondarab a vállukra terítve. Ezek a viseletek a központban élőkől elvártak, de a világban élő tagoknak nem kötelezőek. A férfiak borotválják a fejüket, ami a világtól való elfordulást jelképezi, de egyistenhitük szimbólumaként egy tineset hagynak a tarkójukon. A homlokon látható jel a tilaka, ez Krisna lábnyomát jelképezi, és zuhanyzás után festik fel a test 12 pontjára indiai szent helyről származó anyaggal. Az orron levő levélforma a tulasi növény

¹ Napkelettől napnyugatig 258.p.

levelét ábrázolja. A férjes asszonyok homlokán egy piros pont is található férjezettségének jeleként.

A Krisna-tudat és a keresztyénség

A Krisna-hívők elfogadják a keresztyénséget mint hiteles vallást, de mégis vele teljesen különböző dolgokat hirdetnek a látszólagos hasonlóságok ellenére is. A legfontosabb különbségek a következők:

Jézus Krisztus Isten egyszülött Fia, és nem egy a sok testetöltés közül.

Az Ő feladata az emberiség megváltása, Krisnái pedig egy általános segítségnyújtás.

Ő tökéletesen megtartott mindent, amit a követőitől elvárt, sőt még többet is, ami nem mondható el Krisnáról.

Az Ő élete hirdette Istent, Krisnái pedig még világi szemmel sem nevezhető erkölcsösnek.

Krisztus földi élete a megváltásban teljesedett be, míg Krisna élete végén visszavonult.

A Krisna-tudat önmegváltást hirdet, mi pedig azt valljuk, hogy a megváltás csak Krisztuson keresztül lehetséges.

Az ember mindenestül bűnös (test és lélek), és nem úgy, ahogy a Hare Krisna mozgalom hirdeti, hogy a test és a test kívánságai bűnösök, és ettől kell elszakadnia az embernek, és akkor tiszta lesz.

Prabupada a Krisna iránti feltétlen és teljes szeretetet hirdeti, mi pedig tudjuk, hogy csak Isten tud tökéletesen szeretni, a mi szeretetünk Isten szeretetének visszatükröződése.

Utószó

A Krisna-tudat egy valóban érdekes vallás. Sokat tanulhatnánk tőlük mi, keresztyének is, ám nem a tanaikra gondolok, hanem a hitük megélésére és odaadásukra. Ha nem tudnám, hogy az élet több a földi létnél, és azt, hogy vár rám az Atya, aki elfogad Fiáért engem is gyermekének, még azt is mondanám, hogy a földi élet megjobbítására még hasznos is lehet ez a vallás. Igen, vallás, de nem az igazi Istentől való tanítás, hiszen ellentmond annak, amit én hiszek és vallok, hogy nincs Isten a Szent-háromság Istenen kívül, és az egyetlen út az üdvösségre az Ő Fia: Jézus Krisztus. Isten még a bűnös embert is szereti, és nem azt mondja, hogy üdvösségünkhöz nekünk kell jobba válnunk, hanem Ő fizetett meg a mi bűneinkért. Egy olyan istenség, mint Krisna, aki a barátnőivel szórakozik, amíg az emberektől olyan dolgokat kíván, amit ő maga sose tett meg, nem

elfogadható semmilyen körülmények között! Számomra egy az Isten, és az nem Krisna. Mi tudjuk, hogy a Hare Krisna mozgalom követői minden igyekezetük ellenére a Sátánt szolgálják. „Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol” (Mt 12,30).

Felhasznált irodalom:

- Dr. Bütösi János: Tévtanítások pergőtüzében, Budapest: Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, 1994.
- Napkelettől napnyugatig: Vallástörténeti tanulmányok I., Budapest: A Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, 1999.
- Fukk Lóránt: A Hare Krisna mozgalom, In.: Theológiai Szemle 1996/6. sz.
- Kérdések és válaszok a Krisna-tudatról, Trust: The Bhaktivedanta Book, 2002.
- Vissza Istenhez: A Magyarországi Krisna-tudatú Hívők közösségének magazinja, 2004/Különszám